

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 27

Maribor, sobota, dne 3. aprila 1937

Leto XII

Za svobodo in čast našega časopisja

III.

S častno izjemo nekaterih revij in priložnostnih periodičnih publikacij je naše socialistično časopisje edino svetlo poglavje v slovenskem časnikarstvu, od začetka pa do danes. To priznavajo tudi drugi. Tako piše Izidor Cankar v uvodu k 11. zvezku zbranih spisov Ivana Cankarja o predvojnem slovenskem socialističnem časopisju: »V svojih listih je kazala socialistična stranka neko superiornost nad »meščanskim časnikarstvom«.

Naše socialistično časopisje je bilo edino dosledno od vseh začetkov pa do danes, od »Delavskega lista«, ki je začel izhajati 1890. l. v Trstu, preko »Delavca«, »Rdečega praporja«, »Zarje«, »Napreja« do današnje »Del. Politike«. Naše časopisje ni bilo nikdar odvisno od denarnežev, se ni nikdar dobričalo nobenemu režimu, ni nikdar lovilo naročnikov s kriminalno kroniko in zavarovalnino, vedno je bilo glasilo socialistov, bodisi stranke, bodisi strokovnih organizacij, bodisi somišljenikov, če kak režim ni dopuščal politične organizacije, dosledno je vzgajalo ljudstvo s stališča socialističnega spoznanja in človeške etike, dosledno zastopalo samo interese delovnih množic in se prav tako dosledno opredeljevalo napram vsemu političnemu dogajanju s stališča demokracije in socializma.

In ker se danes rado govori o slovenstvu (saj hočejo s tem geslom napraviti karijero celó ljudje, ki so bili še nedavno integralni Živkovičevci in jugo-fašisti), ugotovimo mi-mogrede tudi to, da je socialistično časopisje tudi edino pravo slovensko časopisje, glasnik našega delovnega ljudstva. Kajti meščansko časopisje je bilo in je slovensko samo v toliko, kolikor rabi slovenski jezik. Ni pa nikdar vzgajalo slovenskega ljudstva, temveč je po večini prav zavestno skrbelo, da napravi iz njega ponižen, klečeplazen, politično-nesposoben narod.

Pred vojno so mu povzdigovali v nebesa Franca Jožefa I. in presvitlo habsburško dinastijo. Danes se lažnjivo opravičujejo, da so to morali. Toda povejte samo en primer, da bi se naše socialistično časopisje poklonilo Habsburžanom! Tudi mi bi »morali« — pa nismo hoteli! Sicer smo se tudi v povojni dobi mogli ne-štetokrat prepričati o tej »morali«. Kopitarjeve in Knafličeve ulice. Odprite »Slovenca«, »Jutro« in »Narod« iz dobe, ko je zavladal Živković — gospodje so ga seveda spet »morali« slikati kot samega odrešenika, ki je prišel med nas. Primerjajte v duhu vse to meščansko časopisje z našim skozi vso dobo, posebno pa od leta 1929. do zadnjih dni, pa boste videli, da smo edini mi držali kvišku za-stavo ljudske svobode, demokracije, pravičnosti in poštenosti.

Samo eno napako ima naša »Delavska Politika« — da je premajhna, da izhaja samo dvakrat na teden in radi tega ne more biti tako urejena, rje more prinašati vsega tistega gra-diva, ki bi ga želeli mi sami in naši naročniki. List je razširjen po vseh krajih, o tem najbolje pričajo dopisi, ki redno napolnijo tretjino lista. Tako lahko rečemo, da dobršen del »Del. Politike« pišejo delavci sami. Vendar je še premalo naročnikov, njihovo število se mora še dvigniti,

Pozdravljen, Beneš!

Prezident čehoslovaške republike Edvard Beneš pride v nedeljo na obisk v Jugoslavijo. V mnogih dnevnih listih bomo te dni brali več ali manj odkritosrčne tirade o slovan-skem bratstvu in o zvestobi za sve-stobo. Socialistično delavstvo se tem slavošpevom ne pridružuje. Samo hipen pogled na politično razmerje med slovanskimi državami na severu in na jugu dokazuje, da je slovanska vzajemnost danes bolj ka-kor kdaj prej, utopija. Tudi »zvestoba za zvestobo«, obljuba, ki so jo svečano izrekli poleti 1918 i Jugo-slovani i Čehi i Poljaki, je v današnjih dneh postavljena na težko preizkuš-njo.

Vendar pa tudi socialistično delavstvo radostno, odkritosrčno in spoštljivo pozdravlja prezidenta Beneša ob prihodu med nas. Pozdravljamo Beneša kot osebo in kot inkarnacijo (vteljenje) idealov malega, svobodoljubnega demokratičnega na-roda.

Beneš strankarsko-politično ni naš človek. Ima pa razumevanje in zna ceniti pomen socialne demokra-cije za zdrav družabni razvoj.

Zgodovinske so zasluge, ki si jih je pridobil Beneš ob strani svojega mojstra in učitelja Masaryka za usta-novitev in ureditev čehoslovaške de-mokratične ljudovlade. Oba sta bila po svojem poklicu profesorja, oba filozofa in zdi se, kakor da se je v Čehoslovaški izpolnil Platonov ideal, naj v državi vladajo filozofi.

Neizmerne so bile težkoče, ki so jih morali Čehi in Slovaki premagati pri ustvarjanju svoje države. Zunanji in diplomatski svet Čehov in Slova-kov sploh ni poznal in jih ni prizna-val. Masaryk in Beneš pa sta do-

segla, da so jim države velike antan-te in Amerika že med vojno priznale pravico do lastne državnosti.

Čehi so bili od bitke na Beli gori podvrženi habsburški hiši. Do vojne so kot spomin na svojo državno ne-odvisnost gojili svoje češko državno pravo. Masaryk, Beneš in sodelavci pa so ob ustanovitvi republike vrgli državno pravo med staro ropotijo in so postavili svojo državo na temelje enakosti in svobode.

Zemljepisni položaj je zahteval, da so bila čehoslovaški državi pri-ključena precejšnja strnjena ozemlja z gospodarsko močnim in narodno zavednim nemškim prebivalstvom. Z vztrajnim in srpljivim delom pa se je Čehom posrečilo, da vidijo danes najboljše sloji nemškega prebivalstva, zlasti tudi delavstvo nemške narod-nosti, v čehoslovaški republiki svojo državo, zatočišče svoje svobode in jamstvo za svoj gospodarski in kulturni razvoj.

V notranji politiki ni Čehoslovaška nikdar krenila z ravne poti de-mokracije. Političnim strankam, ki so predpogoj za zdravo funkcionir-anje demokratičnega političnega živ-ljenja, je puščala svoboden razvoj. Komunistični stranki je bilo ves čas dopuščeno javno delovanje. Vendar Čehoslovaška prav nič ne trepeta pred boljševizacijo. Fašistične po-skuse pustolovca Gajde je kaj kmalu likvidirala.

Takorekoč iz nič je ustvarila svo-jo vojsko, ki ima braniti njeno svo-bodo in neodvisnost, uspešno je ure-dila valuto, vzgledno je rešila agrar-no reformo in ustanovila je velike socialne ustanove. Krmarji drugih novih držav bi se od Čehoslovaške lahko mnogo učili.

Danes stoji Čehoslovaška na iz-postavljenem mestu kakor otok svobode in demokracije sredi raz-burkanega morja fašističnih in avto-kratičnih režimov. To imamo pred vsem pred očmi v tem času, ko pri-haja njen prezident v našo deželo. Veseli nas, da je Jugoslavija zvezana s Čehoslovaško z ozko zavezniško pogodbo. Vladi g. Stojadinovića se je pred kratkim posrečilo, da je sklenila z vlado g. Kuseivanova pogodbo o večnem prijateljstvu z Bulgarijo. V zadnjih dneh smo dobili tudi pismeni pakt z našo zapadno sosedo. Vse po-godbe so dobre samo, če resnično pospešujejo mir med narodi.

So pa zavezništva, ki so skle-njena, parafirana in ratificirana v srcu ljudstva.

Važno je, kaj o razmerju do drugih držav sodi preprost in povprečen človek, ki ima tudi v demokratičnih državah skoro samo ob svobodnih in tajnih volitvah priliko, da tudi efek-tivno (dejansko) izreče svoje mnenje. Bodi na tem mestu omenjeno, da ni-so ugledu Čehoslovaške koristi tisti »tudi« čehoslovaški državljani, ki so prišli k nam kakor v kolonijo, da jo izkoriščajo in ne izpolnjujejo naših socialno-zaščitnih zakonov. **Gotovo pa je, da si povprečni naš človek niti Francozov niti Čehov ne more pred-stavljati v vlogi sovražnikov.** Tudi ne bi brezbržno gledal, če bi usoda udarila na narode, v katerih vidi svoje izkazane prijatelje. Zvestoba za zve-stobol!

Socialistično delavstvo in de-lovno ljudstvo Jugoslavije po-zdravlja prezidenta Beneša!

Za demokratični blok

Pred konferenco srbske demokracije.

Dne 15. aprila se sestanejo v Be-ogradu šefi beogradske združene opo-zicije, kjer bodo sodelovali Ljuba Davidović, Joca Jovanović in Miša Trifunović. Tega sestanka se udeleži tudi šef radikalskega glavnega od-bora Aca Stanojević.

Konferenca ima namen razprav-ljati o ustanovitvi bloka demokra-cije.

Nujnosti združenja demokratič-nih sil v državi danes pač nihče ne more ugovarjati, kdor želi, da se v

državi zopet prične javno življenje, ki štiti pojme in združuje zdrave du-hovne sile naroda.

Demokracija pa je zahteva vseh državljanov. Zato je sodelovanje de-mokracije cele države predpogoj za povoljno borbo in povoljni uspeh.

Nov župan v Zagrebu. V Zagrebu imajo novega župana dr. Teodorja Peičića. Občinske

Mednarodna parlamentarna uni-ja — zaseda v Rimu, 14. apr.

pa bomo začeli za isto naročnino iz-dajati »Del. Politiko« **trikrat teden-sko** in tedaj nam bo tudi mogoče, da bomo vsebinsko izboljšali list v zado-voljstvo vseh somišljenikov. To šte-vilo se lahko dvigne, samo da vsi za-vedni ljudje izvajajo konsekvence, da se odpovedo tisku, ki vsak dan žali in obrekuje čast in interese našega ljudstva, in da ne nasedajo raznim listom, ki se od časa do časa pojav-ljajo in si nadevajo krinko z vablji-vimi ljudskimi in slovenskimi naslovi, za katerimi se pa skrivajo dvomljivi žonglerji.

»Delavska Politika« je edini res-ni slovenski svobodoljubni socialisti-čni dvotednik, ki je glasilo ne samo industrijskega proletariata, temveč vseh naših delovnih slojev in ki kliče

k prebujenju in vstajenju vse, ki so za svobodo, enakost in bratstvo. Za-to kličemo na plan ne samo delav-stvo, temveč tudi naše **razumništvo** in njegov naraščaj! **Odločite se**, ka-kor je zapisal Ivan Cankar, ko je stop-il v stranko:

»Tisto klaverno in pusto cincanje »mladih« je tako smešno, da bo na-posled spravilo vse naše svobodo-miselnne elemente v slab kredit. Naj vendar jasno povedo, kaj so in kam jih srce vleče; v zatišju jamrati je otročje; v resnišarju je treba stopiti, ne bati se boja; zato sem sklenil, da jim dam vzgled in nauk. Na zmagi danes seveda ni misliti, pač pa je delati treba. **Sedanost ni nič, bodočnost vse!**«

Na Poljskem zapirajo socialiste na tekočem traku

Med prazniki so aretacije desni-čarskih in levičarskih opozicional-cev prenehale. Po praznikih se na-daljujejo. V Samboru so zaprli taj-nika socialistične stranke in neka-tere člane društva socialistične ljud-ske visoke šole.

Gospodarski pakt treh demokracij

Norman Davis v Londonu

Ameriške Zedinjene države so poslale v London Normana Davisa na sladkorno konferenco.

Glavni namen njegovega potova-nja v Evropo pa je, da pripravlja go-spodarski pakt treh velikih demo-kracij, to je, Zedinjenih držav, An-glije in Francije.

Amerika smatra, da je sedanji politični in očitno tudi gospodar-ski položaj dovolj ugoden, da se ure-de gospodarski odnosi treh držav na širši podlagi.

Velika rudarska ne-sreča v južni Afriki

35 rudarjev mrtvih

V rudniku pri Durbanu v južni Afriki je dvigalo skočilo s tečajev ter se zrušilo 300 metrov globoko. Ubilo in zadušilo se je v blatu ob tej nesreči 35 rudarjev, med njimi dva Evropejca.

Republikanske čete v ofenzivi na štirih frontah

Odkar je doživela ofenziva tujih fašistov med rekama Henares in Tajuna v smeri proti Guadalajari severno od Madrida katastrofalen zlom, izgleda, kakor da se je vojna sreča mahoma preokrenila.

Med tem, ko so se republikanske čete doslej samo branile in zoperstavljale vojaško nadmočnemu sovražniku, prehajajo sedaj same v ofenzivo in potiskajo naciste kar na štirih frontah.

Napredovanje vladinih čet med rekama Henares in Tajuna še vedno ni ustavljeno, ampak se razvija že preko pozicij, iz katerih so nacisti pred tedni začeli ofenzivo proti Guadalajari. Razvoj dogodkov na tem delu fronte dokazuje, da so tuji fašisti bili res pošteno tepeni in da poročila o paničnem begu sovražnika, ki jih je objavila valencijska vlada, nikakor niso bila izmišljena.

Na zapadnih pobočjih pogorja Guadarrame zaznamujejo vladine čete nove uspehe pri svojem prodiranju po dolini San Rafael v smeri proti Avili, skozi katero vodi važna cesta, ki veže nacistično fronto pred Madridom z zaledjem.

Silni boji so se odigrali zadnjih 14 dni oz. tri tedne v pokrajini Sierra Morena, kjer se nahajajo v Almadenu največji rudniki živega srebra na svetu, v Pozoblanke pa veliki premožavniki. Pokrajina Sierra Morena se razprostira severno od Cordobe. Nacisti so tu pričeli napad od zapada proti Pozoblanke. Približali so se mestu z vseh strani na par kilometrov, ko je začela republikan-

ska protiofenziva. Protinapad vladinih čet je razbil obkoljevalni poskus nacistov in jih pognal 20 km daleč proti zapadu čez kraja Alkarasehos in Villanueva. Nacisti se nahajajo sedaj še na višinah južno od Pozoblanke. Njihovi oporišči sta Villaharta in Oveho z železniško progo, ki ju spaja s Cordobo, v ozadju. Nacistični radio-zmagovalec general Quiapo de Llano je sprva zanikal poraz v Sierri Moreni, enako kot pri Guadalajari. Ko je pozneje priznal poraz pri Guadalajari, je dodal, da pridejo sedaj zopet nacisti na vrsto, da se osvetijo rdečim. Glede Pozoblanke pa pravi, da je vsled topovskega ognja vsa porušena in da je zato ni kazalo več braniti.

Nadaljnji uspeh je napredovanje vladinih čet proti mestecu Montril v smeri proti Malagi v južni Španiji.

Zelo živahno je postalo sedaj tudi na severnem bojišču, ob Biskajskem zalivu, kjer nastopajo Baski. Njihovi napadi se razvijajo v dveh smereh: iz St. Andreja proti San Sebastijanu, kjer so na 3 km široki fronti prodrli 5 km proti vzhodu in proti pokrajini Burgos (kjer se v istomimskem mestu nahaja sedež vlade generala Franca). Sunek iz severa v pokrajino Burgos je prinesel napadalcem precejšen uspeh, napredovali so v široki fronti od 3 do 5 km globoko in stoje s severa okoli 95 km oddaljeni od Burgosu.

Franco poskuša svojo srečo na severu

Pri Guipuzcozi so napadli nacisti Baske, njihov cilj je mesto Calunja, pa so bili odbiti. Guipuzcoza leži zapadno od San Sebastijana.

*

Uspehe republikanskih čet je treba pripisati predvsem uspešni reorganizaciji vojske in vzpostavitvi enotnega poveljstva. Poleg navdušenja za stvar, za katero se bojujejo, igra seveda tudi izvežbanost čet in njihova oprema z najmodernejšim orožjem veliko vlogo.

Neuspehi generala Franca so posledica izčrpanja sil, s katerimi je 18. julija 1936 začel upor. Izkazalo se je tudi, da je od fašističnih držav dobavljeno orožje slabše vrste, kot republikansko. Razen tega je armadno vodstvo nacistov s Francem na čelu docela nesposobno.

Kriza katalonske vlade

V katalonski vladi (Španija) imajo vladno krizo, v kateri gre za to, ali poseže Katalonija energično v državljansko vojno ali ne. Katalonija čuva svoje meje ob aragonski fronti, zaradi spora med komunisti in anarhisti, ki se očitno omiljuje v prid valencijske vlade, pa se je sestava oziroma izpopolnitev vlade zavlekla. Očitno pride do koalicijske vlade republikanskih strank.

Doma in po svetu

Kaj bi rekel dr. Janez Evangelist Krek? Mariborska policija je omejila shod stavbinec in dopustila na zborovanje samo člane z legitimacijami. Ker je pa v torek večer lilo, člani pa žive raztreseni v bližnji in dalnji okolici mesta, udeležba ni bila kdo ve kako velika. »Slovenec« (št. 74) se te omejitve zborovalne svobode silno veseli in jo imenuje »pameten ukrep oblasti, ki je preprečila brezvestno hujskanje. Kot govornike smo namreč pogrešali poklicne »delavske voditelje«, ki so dosedaj na vseh takih zborovanjih imeli glavno besedo ter so delavstvo hujskali k prenatrpanim korakom, zaradi česar so delavci dostikrat trpeli.« V tem jargonu piše glasilo »katoliške demokracije«. Kaj le bi rekel na vse to ustanovitelj krščanskih strokovnih organizacij dr. Janez Evangelist Krek? Brez dvoma bi mu »Slovenec« zalučil v obraz:

»Hej, Vi, gospod katoliški duhovnik, kaj pa imate Vi opravka med delavci in s kakšno pravico ustanovljate delavske organizacije?« — Neprijetnosti bi utegnil imeti tudi sam gospod škof dr. Rožman, ki je menda že tudi imel priliko spregovoriti na zborovanjih krščanskega delavstva in z njim tudi nekateri gospodje doktorji, ki so ob priliki evharističnih kongresov nastopali kot govorniki (in upamo, da še bodo) na delavskih zborovanjih, da ne omenimo litijskega župana g. Lebingerja, ki govori »zelenim« tekstilcem. — To je pa seve nekaj drugega! Gospoda ...

Ta-ta! Kdo se ne spominja, kakšen boj so vodili trgovci v vsej državi proti osnovanju veleblagovnice »Ta-ta« v Beogradu. Gotovo časopisje je napovedovalo, da »Ta-ta« ne bo smela poslovati. Pa je kljub temu poslovala. Na ponovno zahtevo

trgovcev je ministrstvo odvzelo »Ta-ti« koncesijo. Veleblagovnica pa se je pritožila na državni svet, ki je odločil, da po obstoječih zakonih »Ta-ti« ni mogoče prepovedati poslovanja. Pač pa bi bilo mogoče to vprašanje hitro in temeljito rešiti z enim samim amandmanom v finančnem zakonu za l. 1937-38, pa se je »Slovenec«, ki se sedaj boji, da bi »Ta-ta« začela poslovati tudi v Ljubljani, prepozno spomnil na to.

Takse od 1. aprila. Dne 1. aprila je pričelo novo proračunsko leto. Od tega dne dalje stopajo v veljavo nove takse, ki so bile sklenjene z novim proračunom. Kolkovina za vse vloge na državne oblasti znaša Din 10 (doslej Din 5), za priloge Din 4 (doslej Din 2), za pritožbe proti rešenju upravnih oblasti Din 30 (doslej Din 20); za del. pogodbe Din 20, za vse vrste polnomočij Din 20 (doslej Din 10), za dogovore o preživnini 1 odst. od vrednosti; za radio-prireditve Din 1 na dan; znižana pa je šolnina.

Japonski parlament razpuščen. Japonska vlada je razpustila parla-

Smučarska tragedija pod Storžičem

ki je zahtevala devet človeških življenj, je brez dvoma ena najstrašnejših v razmeroma jako mladi zgodovini smučarskega sporta pri nas. Doslej so odkopali šest trupel izpod ogromnih skladov snega, ki ga je v žlebu, v katerem so prečkali smučarji, nasulo 5 do 6 metrov visoko in 40 m do 50 m na široko. Plaz razkopava okrog 100 ljudi, med njimi 50 vojakov planinskega polka iz Škofje Loke. Razkopavanje se vrši na ta način, da »režejo« plaz od spodaj navzgor z en meter širokimi jarki, ki so po 4 m oddaljeni drug od drugega, na to pa pretipajo plasti s 4 m dolgimi jeklenimi drogovi. Ti drogovi imajo na koncu zareze, čim zadene drog ob trd predmet, ga iskalec zavrti in potem izvleče. V zarezi navadno ostane del predmeta, ob katerega je drog zadel. Odkopavanje pa je radi slabega vremena, dežja in snega, pri čemer grozi vedno nevarnost novih plazov, otežkočeno in mogoče ne bodo v stanju izkopati vseh trupel pred poletjem.

Smrtna nesreča pod Rinko

Pod Rinko v Logarjevi dolini je plaz potegnil s seboj ženo graškega profesorja Hermino Brix. Ko so jo naslednji dan odkopali, je bila seveda že mrtva.

*

Zlasti katastrofa pod Storžičem bodi opomin smučarjem, da naj v marcu, ko zapihajo južni vetrovi, ne hodijo več v planine na smučanje, vsaj ne v kraje, kjer je nevarnost plazov, t. j. pod stenami in strminami. Nikakor pa ne gre v tem času prirejati smučskih tekem. Ako pa že kdo prečka tako mesto, naj bi si privezal več metrov dolgo rdečo vrstico okoli pasu, ki omogoča, ako ga sneg pokoplje, da ga reševalci prej najdejo in rešijo mogoče še živega iz objema snežnih mas.

ment, ker se je postavil po robu vojaški politiki sedanjega režima. Japonski narod namreč misli, da je do prinesel že dovolj žrtev za militaristične profesoriste in da je sedaj čas, da država svoja sredstva tudi še za kakšne druge, koristnejše poklice na razpolago.

Otroški vozički

v najmodernejši izdelavi

„Wanderer“
pokromana kolesa

motorna kolesa —
šivalni stroji

po zelo nizkih cenah in ugodnih plačilnih pogojih

Franc Lepoša, d. z o. z.

Maribor, Aleksandrova c. 39

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

Velik ni bil, pač pa nesorazmerno širok in plečat. Zato je bil nekoliko podoben kakšnemu staremu, stisnjemu vodnemu vrču, kar je bilo tudi povod, da se ga je prijel vzdevek. Izpod krajinikov njegovega obledelega in povalljanega klobuka je gledalo par majhnih sivozelenih oči, drzno izživajoče in jeznorito. Njegovo čelo je bilo nizko in široko, njegove silne, grobe čeljusti so bile izraz njegovega nebrzdanega občutja, prekipavajučega temperamenta in velike trmoglavosti. Njegova zunanost je razodevala nekaj, kar je sličilo mrjascu. Bil je čokat, kot kakšen tak četveronožec, nezasišano širokih ramen in prsi, močen, da je vzbujal občudovanje in strah, njegove majhne, divje se svetlikajoče, kot blisk nemirne oči, pa so zaplamtele zdaj od zlobe, zdaj zopet od poželjnosti. V tem okornem, miščastem telesu je živel osamljena, zagrenjena duša, boreča se s temnimi vzgoni njegovih strasti, pa tudi s skoro nepremagljivo zadrego, ki je povzročila, da se je že izza svojih otroških let počutil tuj med ljudmi. Nihče ni nikoli razumel plahosti, ki je bila v njem ali pa, da bi jo bil vsaj slutil. Le on sam se je tega zavedal, zlasti, ker ga je to včasih napravilo tako nesrečnega in nemočnega. Mučen

občutek boječnosti, ki je bila tako malo v skladu z njegovo močno postavo, ga je gnal, da je privzel čemerno in odurno obnašanje, za katerim se je skrivala hrepenenja polna slabost, ki bi ga bila lahko pomirila z drugimi. Njegova maska je varala ljudi v njegovi okolici; Goort Perdam je bil tako sam in zapuščen.

Čustva, ki jih je gojil do Janekee in se jih dolgo časa ni niti prav zavedal, so ga popolnoma prevzela. Postal je še bolj molčeč, hodil je okrog nje, kot kakšen neboljen šolarček in si ni upal, da bi se z njo porazgovoril. Ženska ga je kaj hitro spregledala in od tega časa ga je mučila, vabila, se mu smeškala, ga zbadala, mu z besedami namigavala, ošinjavajoč ga z zapeljivimi pogledi, dokler ni bil na pol brez uma od poželjnosti in srda. Nekega dne jo je zatekel samo v vrtu za hišico; nenadoma jo je zgrabil, kot plane žival na svoj plen. Divje se je branila, on pa jo je stisnil k sebi in se vsesal s svojimi ustnicami v njen beli vrat in ne, da bi bil izustil en sam glas, je prenesel vse udarce njenih trdih pesti, s katerimi ga je bila v obraz. Napol mrtva od silnega objema, brez sape, se je nehala upirati, kakor da se mu hoče vdati. Smejoč se, ga je poljubovala vedno strastnejše, ko pa jo je plamtečih oči potisnil v travo, se mu je izmuznila in mu na kratko izjavila, da ga ne mara ... sedaj še ne ... Goort se je vdal, umiril je svojo razburkano kri, njej na ljubo. Potem je bilo nekaj časa med njima vse dobro. Z mehкими besedami je krotila njegovo prekipavajučo strast. V njenih rokah je bil

kakor vosek mehek, v sebi pa je začutil neko čudno spremembo. Čutil se je čudovito olajšane, kot sproščen od peze, ki ga je vse življenje tiščala k tlom. Nekaj se je sprostilo v njem, kar je bilo doslej kot povezano, nekaj tako dobrega in krotkega, da bi se skoro ne bi bil upal povedati; četudi se je tega sramoval in izbegaval priznati si, je bil na tihem pa vendarle srečen.

Toda ni trajalo dolgo, ko je Janekee sprememila svoje obnašanje. Kako, vsled česa in zakaj, si Vrč ni mogel tolmačiti. Smejoč se mu, ga je odbijala od sebe, ako se ji je približal, norčevala se je iz njegovih začudeno prosečih pogledov in je vselej zgrabila za kuhinjski nož, ako jo je hotel v svoji razboriti poželjivosti priviti k sebi. On pa, Vrč, ki se ga je vse balo, on, ki se ob proščenju ali v pustu ni umaknil niti pred štirimi junaki noža, je stal pred njo kot boječ fante, ki prvič vidi svetlikanje rezila v svojih očeh in se ji je umaknil ... Janekee je njegovo zadržanje napačno ocenjevala in ga je zato še bolj ponižujoče zasmehovala. Seveda si ni mogla predstavljati, da še nikoli ni bila smrti tako blizu in da je bila njena rešitev samo strah, ki je lebdela za nizkim, širokim čelom. — Strah pred tem, kaj bi utegnilo priti pozneje, strah pred globoko, črno praznino njegovega življenja, ako bi jo bil zadavil s svojimi tresočimi se rokami, ki so se mu za hrptom krčile od divje jeze. Nem je odšel Goort in po cele dneve ga ni nihče videl, ne na vasi, ne v okolici.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubljana

Umrli je Franc Sakser, ki je stanoval v št. Vidu nad Ljubljano v 83. letu starosti. Sakser je bil po poklicu grafičar, ki se je zgodaj preselil v Ameriko. Tam je imel pozneje banko in je tudi izdal slovenski list. Po prepričanju je bil nacionalist.

Maribor

Prepoved govorjenja na shodih?

razlogov:

»Po čl. 13 ustave imajo državljani

Nočno lekarniško službo vršita v času

Trbovlje

Občinska proračunska seja

Zagorje ob Savi

Mezdno gibanje 130 apneničarjev

Radi principijelne važnosti tega vprašanja je vložil s. Vidovič proti temu odloku upravne oblasti tožbo na Upravno sodišče, s predlogom, da se odloka razveljavita kot nezakonita.

Prijava psov in plačilo davka. Lastniki nad 3 mesece starih psov morajo vložiti prijavo pri mestnem knjigovodstvu do 15. aprila. Obenem s prijavo mora lastnik nabaviti pasjo znamko proti odškodnini Din 2.50 in plačati pasji davek, ki znaša Din 150, za pse čuvaje, ki so stalno na verigi ali ki se nahajajo v ograjenem prostoru, pa Din 10.

Mežica

O načinu volilne agitacije plavih

Čudežno klavnico (možgane da jih je tu-
di več) imamo pri nas. V njo ženejo staro
kravo, v mesnico pa pride prvovrstno vo-
lovsko meso. Pa pravijo, da so se samo v
starih časih godili čudeži! Kaj pravite, s.
urednik? (Da 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710

Slovenska Bistrica

Pregnan in uničen

ali Kako je *Penček Zmazek* izgubil svoje prebivališče

ali Kako je *Penček Zmazek* izgubil svoje prebivališče

Iesenice

Skupščina krajevne bratovske skladnice

Od 91 izvoljenih delegatov je bilo navzočih, razen odbora, ki je predajal posle, 84 delegatov. Sedanjo delegacijo tvorijo: SMRJ 46, JSZ 24, NSZ 21 delegatov. — Resnici na ljubo rade volje priznamo, da je zadnja leta sodeloval v upravnem odboru samo SMRJ, dočim je JSZ imela svojo delegacijo v skupščini, NSZ pa tudi v skupščini ni imela zastopstva.

Poročilo upravnega odbora za l. 1936 so delegati sprejeli 4 dni pred skupščino. Toda razen par prav neprimernih vprašanj, ki niso razodevala posebne bistrosti kritično razpoloženih delegatov, debate sploh ni bilo.

Pa saj je poročilo tudi tako, da se mu ne da, tudi če bi kdo hotel, oporekati. Za zdravilo je bilo izdano Din 142.213,75, za hranarino Din 51.593,50, za oskrbo v bolnišnicah Din 27.600 vse kakor pa v letu 1935, ako pa vzamemo več podrobnosti, pa lahko ugotovimo, da so bili izdatki skoraj za Din 330.000 večji. Toda kljub temu izkazuje bilanca prihodek od Din 213.214,30.

V letu 1936 je bilo sprejetih v nezgodno zavarovanje pri KID 435 delavcev. Obratnih nezgod je bilo za 9. odst. več, kot v letu 1935, kar je treba pripisati na rovašč tega, da ti delavci po večini še niso bili zaposleni v železni industriji. Tu bi bilo zelo hvalježno polje za debato, škoda, da so gospodje, ki so vedeli povedati, kaj vse bodo storili, ko pridejo do besede, molčali.

Pokojninska blagajna. Leto za letom pošiljamo visoke prebitke, ki jih izkazujejo poročila, centralni blagajni v Ljubljano. Preko milijon dinarjev vsako leto. O sanaciji bratovskih skladnic s strani NSZ in JSZ ni bilo slišati besede. Takisto ni bilo debate o zobozdravstvenem fondu.

Lokalni brezposelni fond. Že svojčas se je opozarjalo, da kopni in da bo treba poiskati novih sredstev. Toda ni pravega razumevanja za ta problem. G. predsednik je naglasil, da je že nekaj poskušal pri merodajnih. Fond ima že okroglo Din 234.000 premoženja, če pa odračunamo v letošnjem februarju izdane podpore, potem se je med tem fond ponovno zmanjšal za okroglo Din 80.000. Pa tudi obupno stanje tega fonda ni sprožilo debate s strani prej omenjenih delegacij.

Za predlog nadzorstvenega odbora, da se izglasuje odstopajočemu odboru razrešnica, je bilo 35 glasov, ostali so se vzdržali slično kakor zgoraj. Človek razumi, ako moreš.

Če bi bila debata burna, če bi poročilo, kakor pravimo, »raztrgali« po dolgem in počez, bi človek razumel vse to, tako je pa tako glasovanje za normalnega človeka nekaj nepojmljivega.

Ob sklepu skupščine je g. predsednik sicer naglasil, da ima v rezervi še 84 podjetniških glasov, ki pa jih ni hotel vporabiti.

Poročila za vsa leta, ko je delal odstopajoči odbor, ki je prejel zdaj tako nagrado, ležijo pred nami, delo, ki je izvršeno, se izpričuje samo. Ne gre samo za storjeno delo, ampak tudi za vse to, kar je pripravljenega in začetelega v korist članstva in tega je mnogo: pregrupacija članstva, koristi, ki se obetajo članom od posestva v Rovitih, kupljeno zemljišče za bolnico itd. Spremljali bomo vse delo, pazili in čakali.

ob priliki pa spregovorili in mogoče še trše, kot pa danes.

Razpis nedeljske zdravniške službe pri
bratovski skladnici za mesec april: 4. in 18.
aprila g. dr. Keržan Bartol, 11. in 25. aprila
g. dr. Čeh Milan.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilem »Moskva—Saughaja« (3. polo Negri) v gl. vlogi. Med dodatki tudi glasbeni film »Bora Minevič in njegovi harmonikarji II«, domač kulturni film in zvočni tednik. — Sledi vefilem »Žene vladajo«.

Koroška Bela

V izobrazbi je moč. To je geslo vseh tistih, katerim je na duši napredek naroda. Veliko slavnih mož se je po tem ravno, v vseh naprednih državah se po tem ravna, pa tudi naš krajevni šolski odbor. Zato je tudi temu primerno izgledal prvotni proračun, ki ga je sestavil. Za povečanje šole, katera je že zdaj veliko premajhna in bo zmeraj bolj, ker z industrio raste tudi število otrok, je bilo določeno Din 100.000 in za zdravstvo Din 16.000. Iz te vsote se je nameravalo kriti stroške, ki bi nastali s pošiljanjem zdravja potrebnih otrok na morje. Ker imamo v naši občini precejšnje število otrok revnih staršev, se je določilo tudi Din 20.000 za obleko in obutev in Din 12.000 za nabavo učil za revne otroke. Dobili bi učila vsi otroci, ker bogatih pri nas nimamo. Bile so tudi razne druge postavke v proračunu, tako, da je celotni proračun znašal okroglo Din 150.000. Od tega bi imeli koristiti otroci, kraj in država. Proračun je bil hitro vrnjen, v njem je manjkala ena sama ničla tako, da se je zmanjšal od Din 150.000 na Din 15.000. Seveda, povečanje šole in še marsikaj drugega je splavalo po vodi. Na

V listu »Na Veiah«, ki i

renjskem, se je nekdo k

Rogaška Slatina

To in ono iz našega zdravilišča. Da ne bo širša javnost mislila, da pri nas, v Rogaški Slatini, ni pomankanja, moramo povedati, da v najbližji okolici našega svetovno znanega zdravilišča vladá strašna beda. Nekateri so še toliko srečni, da imajo malenkosten zaslužek in kakšno oguljeno praznično obleko, večina pa kmalu tudi tega ne bo več imela. Lansko leto smo imeli tudi občinske volitve v združeni občini, okolica in zdravilišče Rog. Slatina. Imeli smo dve listi: gospodarsko in JRZ. Agitacija je bila zelo živahna, najbolj je zanimal izid volitev nekoga g. Dr. iz mesta, kateri je za časa volilnega boja kar zasul ceste z volilnimi letaki. Na letakih je mrgolelo obljub. Predvsem je obljubil popraviti ceste in pota v naši okolici, katere je moral gotovo večkrat prehoditi za časa agitacije, da je tako podrobno znal za nje. Res so popravila potrebne. Glavna obljuba, na katere izpolnitev smo se zelo veselili, je bila bavninska cesta ob reki Sotli, od Sv. Križa proti Podčetrtku. Z delom bi se bilo moral pričetí (v smislu omenjenih letakov) takoj v začetku l. 1937. Ker pa že poteka mesec marec, o obljubljeni gradnji pa ni duha ne sluha, si dovoljujemo vprašati g. Dr., kdaj se bo obljuba izpolnila, ali pa bo ostalo tudi to pot le pri starodavnem izreku: obljubiti in dati je preveč? Gospodje, izpolnite obljube, da si pridobite ob priliki potrebe še naše glasove.

Priizdati.

Št. Pavel pri Preboldu

V podjetju »Cosmanos« ostaneš pri delu le, če boš vedno zdrav. Znana stvar je, kako nezdrav zrak je v tiskarnah blaga. Različne kemične sestavine, ki so potrebne za barvanje blaga so strup za človeški organizem. Če je poskrbljeno za higijeno, je za zdravje delavca manj nevarnosti. Toda v katerem podjetju je tako? Podjetniki nočejo v dovoljni meri skrbeti za higijeno iz enostavnega razloga, ker jim to ne prinaša nikakršnega dobička. Delavcev, ki bodo stopili na mesto obolelih, je pa itak dosti na razpolago. Danes naj opišemo eno tako žrtev, ki se slučajno piše Košenina. Imeno-

Manufakturno blago

po tovarniških cenah dobite samo v

Češkem magacinu Maribor, Ulica 10. oktobra

V ogledalu

Samo da je proti Franciji. Te dni se vrše v Beogradu posvetovanja državnikov Male zveze. Znano je, da stoji Mala zveza Franciji ob boku. Evropski fašizem je radi tega ves nesrečen, z njim pa tudi tisti, ki so zakleti sovražniki sedanje francoske vlade s s. Blumom na čelu. Posvetovanja Male zveze, ki jim bo navzočnost dr. Beneša dala še prav poseben pomen, se bodo tikala tudi vprašanja medsebojne pomoči v slučaju vojne nevarnosti. Tak dogovor bi vojno nevarnost zelo zavrl, ker bi se vsak premislil napasti državo, za katero stoji cel niz drugih. Fašizem to ve in bi radi tega rad onemogočil kakšen tak dogovor. Na čehoslovaskem je sprožil prvo mino proti takemu dogovoru »Prager Tagblatt«, ki pravi, da Jugoslavija radi svoje vedno bolj podčrtane nevtralne politike brzkone ne bo dala svojega pristanka na pogodbo. Kajti Jugoslavija bi s takšno pogodbo prišla v velike težave v svojih odnosih z Nemčijo, ne glede na dejstvo, da ji ravno kar podpisana nevtralnostna pogodba z Italijo sploh prepoveduje, da bi se obvezala in jamčila za kakšne druge meje — Jasnje je, kam pes tako moli. Zanimivo pa je, da je smatral to vest »Slovenec« (št. 73) za tako avtentično, da jo je kot edini komentar objavil z mastnim tiskom in še bolj debelim naslovom: »Francoska ponudba varnostne pogodbe — v Pragi pravijo, da ne bo sprejeta.« Praga je za »Slovenca« hitlerjansko usmerjeni list.

»Slovenec« se hudoje nad »Delavsko Politiko«, ker je za Velikonoč priobčila članek »Pomladanski praznik vstajenja«, v katerem je raztolmačen postanek in pomen tega praznika pri poganskih narodih, od katerih ga je prevzela katoliška cerkev in mu dala nov zmisel z legendo o vstajenju odrešenika. Tako-le piše »Slovenec«: »No, da, članki podobne vsebine se ponavljajo že desetletja kar stereotipno in bi ne bilo napak, če bi zanje napravili klišeje.« Ta nasvet s pridom lahko uporabi »Slovenec« sam za svoje velikonočne dogmatične članke, v

»Naše učiteljsko vprašanje«. O tem vprašanju razglablja »Slovenec« in pravi: »V Sloveniji imamo vsega skupaj 700 fantov in deklet, ki že pet let čakajo na učiteljsko službo. — Videli smo že, da je danes 153 učiteljev manj, nego jih določa proračun sam, potrebnih pa je okoli 300... Ta mesta bi se lahko v kratkem zasedla. Toda na račun (v proračunu odobrenega) kredita za Slovenijo nastavlja učne moči po drugih banovinah, da ne bo mogoče zasedeti niti tistih 153 mest. Od 1. oktobra 1935 do 1. aprila 1937 je bilo pri nas izpraznjenih 188 mest, nastavljenih pa samo 123, to je 65 manj. V letu 1937-38 je razpoložljivih okoli 250 mest. Po naravnem toku se jih je izpraznilo še 120, torej se lahko nastavi in plača polovica vseh brezposelnih. V večini banovin so se meseca novembra 1936 zasedla skoraj vsa prazna mesta, v Sloveniji pa jih je ostalo praznih okoli 200.« Zalogostno, nad vse žalostno. In kdo je kriv? »Slovenec« pravi: »Edini krivec temu je centralizem, ki nalaga enim žrtve na račun drugih.« Tako obtožuje »Slovenec« samega sebe in svoje oboževance, ki mu bodo za to gotovo hvaležni.

vani je bil zaposlen že dve leti v tiskarni »Cosmanos«. Pokvarjen zrak v tovarni in borna plača, ki ne dovoljuje, da bi se človek dobro hranil, sta povzročila, da si je nakopal bolezen tekstilnih fabrik — tuberkulozo. Moral je iskati zdravja, da se mu načeta pljuča zacelijo. Po povrnem okrevanju (tj. v tiskarni) se je lotil dela na istem mestu. Nekaj mesecev je zdržal, nakar ga je znova vrglo na bolniško posteljo. En mesec je bil doma in že je dobil pozdrav iz pisarne: »Odpovedujemo Vam službo na 14 dni.« Ravno za Veliko noč! Tovarna mu je izpila zdravje, zdaj pa naj pogine na cesti. Nad takim postopanjem

Delavski pravni svetovalec

Delavska knjižica (Stražišče)

Vprašanje: Moja hčerka je dovršila šolo, pa bi rada šla delat v tovarno, kjer ima delo že dobljeno. Ker je pristojna v Ljubljano, je prosila za delavsko knjižico pri ljubljanski mestni občini, pa ji knjižice niso hoteli izstaviti, češ, da se delavske knjižice sploh več ne izdajajo. Ponudili so ji poselsko knjižico za službo na kmetih. Kaj naj ukrene?

Odgovor: Po §u 307 o. z. izdaja delavske knjižice občina, ki mora knjižico na tozadevno zahtevo izdati v 2 dneh. Če domovinski urad ljubljanske mestne občine Vaši hčeri noče izdati knjižice, naj se pritoži pri županu. Zoper odločbo ljubljanske mestne občine, s katero se ji izročitev knjižice odkloni, ima pravico pritožbe na banko upravo. Vendar je v §u 308 obrtnega zakona določeno, da izdaja knjižice nezaposlenim delavcem občina njihovega rednega bivališča. Vaša hči naj zato zaprosi zanj pri občini, kjer sedaj stanuje.

Hlapec (Dravograd)

Vprašanje: Pri nekem kmetu v naši občini je za hlapca 40 leten mož, ki je duševno zaostal. To njegovo duševno zaostalost izrablja njegov gospodar tako,

Kako bodo živeli rudarji?

Samo 12 šihrov v revirjih TPD v aprilu.

Vsakoletna tragedija naših rudarjev, da se priselita k njim na spomlad in poletje beda in pomanjkanje radi premalega zaslužka vsled praznovanja šihrov, se letos ponavlja v še občutnejši meri. Že za mesec marec je bilo napovedanih samo 13 do 14 šihrov, za mesec april jih bo pa samo 12. Na veliko soboto je bil plačilni dan in smelo trdimo, da je bil letošnji zaslužek, ki so ga dobili rudarji na roko, manjši od lanskega. Z merodajnih mest pa zvemo, da se bo za bodoče proračunsko leto nabava premoaga državnim železnicam na splošno še znižala. To se pravi, da se bo čez poletje še več praznovalo kot lani. In k vsemu temu prihaja še

nov val draginje! Že itak neznosen položaj rudarjev se bo torej še poslabšal.

Zato je naravno, da pod takimi okoliščinami ne bodo mogli rudarji vzdrževati sebe in in svojih družin. Tu bo treba odločne akcije in izdatne pomoči od strani banovine ter države, da se najdejo sredstva, ki so potrebna, da se bodo rudarji in njihove družine lahko pošteno preživeli v času, ko se jim ne da dela. Kajti pravico do življenja imajo!

Zveza rudarjev Jugoslavije zahteva posvet v Trbovljah, katerega naloga bo, sklepati o vsem, kar je treba ukreniti proti pomanjkanju v revirjih!

1200 delavcev pri Westen d. d. — brez zaupnikov

270 odpuščenih — in nadure

»V zadnjih tednih smo na področju delavske zakonodaje doživeli velikanski napredek, katerega se mora veseliti vsak pravi prijatelj delavskih slojev, ki so do nedavna še bili tudi pri nas skoraj brez pravic in izročeni sili močnejših... ter je bila s tem pridobljena dragocena pridobitev v našem delovnem pravu.«

»Slovenec« dne 19. marca t. l.

Zadnjič smo poročali, da je »Stol sedmorice« v Zagrebu kot najvišje sodišče odločil v nekaterih tožbah tvrdke Westen proti zaupnikom, da jih je tvrdka Westen neupravičeno odpustila in vsled tega po novi naredbi o poslovnem redu tudi zakonu preganjala iz stanovanj. Toda s tem še nikakor ni rečeno, da so morali zaupniki med tem dobiti kako zadostanje od tvrdke Westen d. d., da jih je pod vtisom te sodne odločbe sprejela zopet v službo, jim dala kruha in s tem tudi dejansko priznala jugoslovansko socijalno zakonodajo. Nasprotno, vsi zaupniki, njihovi namestniki in okrog 300 drugih delavcev in delavk je še vedno od lanskega avgusta naprej na cesti, kjer zaman iščejo primerne zaposlitve. Toda ne samo to: Vseh ostalih, okrog 1200 zaposlenih delavcev in delavk tvrdke Westen je letos, že 2 meseca po terminu zaupniških volitev, brez zaupnikov. Tekom pravnih sicer tvrdka Westen ponovno povdarjala, da ona ni proti zaupnikom in da si vsled tega delavci lahko izvolijo druge zaupnike. In tudi v javnosti in pri oblastih je bilo razširjeno mnenje, da so samo »rdeči« krivi razburjanje v tovarni Westen, sicer pa, da tvrdka spoštuje naše socijalne zakone. Mi smo pa ves čas trdili, da gre ves boj tvrdke We-

»Cosmanosa« se zgraža ne samo vse delavstvo, ampak tudi širša javnost. Zato kliče delavskim zaupnikom: Zahtevajte od podjetja preklic te odpovedi! Delavci in vsa poštena javnost stoji za vami. Tekstilec.

da mu sploh ne daje nikake plače niti zadostne hrane in obleke. Nekateri občani so se že obrnili na občino, da bi napravila red, pa brezuspešno. Ali je mogoče v stvari kaj doseči?

Odgovor: Če je dotični hlapec duševno zaostal ima najbrže skrbnika. Dolžnost skrbnika je, da se zani briga in ukrene vse potrebno, da ne bo na tak način zapostavljen. Če skrbnik svojih dolžnosti ne izpolnjuje, lahko občina predlaga pri skrbstvenem sodišču, da se ga razreši in postavi novega skrbnika. Seveda je pa tudi dolžnost občine, da se za zadevo pozanima.

Nezgodna renta (Sv. Pavel pri Preboldu)

Vprašanje: Pred 22 leti sem se ponesrečil ter sem do konca leta 1933 prejemal od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev nezgodno rento. Potem pa so mi plačevanje rente ustavili, češ, da zaslužim preko 1000 Din mesečno. Ali res nimam pravice do rente?

Odgovor: Zakon o zavarovanju delavcev nikjer ne določa, da bi upravičenec izgubil pravico do rente, če njegov zaslužek presega Din 1000.—. Najbrže so Vam rento ustavili iz kakega drugega razloga. Zoper poslovanje občine se lahko pritožite pri tožilo na sresko načelstvo.

Vzajemnost

Studenci pri Mariboru

V nedeljo, dne 4. aprila »Anarhist« ob 17. uri.

Ruše

Cankarjev večer. »Vzajemnost« priredi v nedeljo, dne 4. aprila v dvorani g. Črnkoti Cankarjev večer z začetkom ob 4. uri pop. Diletanti vpriporijo odlomek iz Cankarjevih »Hlapcev« v režiji s. Jankota Frica. Nastopi tudi pevski in tamburaški zbor. Ob tej priliki nastopijo naši diletanti delavci prvič na odru. Vabimo vso delavstvo iz Ruš in okolice k čim večji udeležbi!

Mariborsko gledališče

Koncertna akademija, ki se vrši v ponedeljek, dne 5. aprila ob 20. uri v gledališču, obeta izreden umetniški užitek. Sodelujejo: gospa Franja Bernot-Golobova, altistka ljubljanske opere: gospod profesor Renč Gallata, koncertni pianist iz Ljubljane in gospodična Jožica Stucinova, umetniška plesalka iz Maribora. Gospodična Stucinova, absolventka Vidmarjeve koreografske šole, izhaja iz mariborskih delavskih krogov in je vložila mnogo socialnega čustvovanja v svoj program. Zato je moralna dolžnost mariborskega delavstva ob tem njenem prvem javnem nastopu, da jo podpre z obilnim obiskom

»Splošna delavska gospodarska združba Železničarski dom« r. z. z o. z. v Ljubljani

vabi vse svoje člane na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. maja ob 8. uri v zadružnih prostorih, Novi trg št. 2, z dnevnim redom v smislu pravil. Ako občni zbor ob tej uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil eno uro kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. Samostojne predloge je predložiti vsaj 14 dni prej na naslov načelstva.

Načelstvo.

Vabilo k V. rednemu občnemu zboru »Gospodarskega društva« v Mariboru, r. z. z o. z. na Pobrežju pri Mariboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. aprila 1937 v gostilni »Mesto Ptuj« na Pobrežju, Tržaška cesta, ob 14. uri. Dnevni red: 1. Računsko in poslovno poročilo za leto 1936. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Nadomestne volitve načelstva in volitev nadzorstva. 4. Razno.

Načelstvo:

Retzer F., l. r., načelnik.

Kačičnik A., l. r., član načelstva.

Iščem starejšo deklo in hlapca za deželo. Dopis: K. Dvoržak, Maribor, Aleksandrova cesta št. 43

Za spomladansko sezijo

Ročne torbice v najnovejši izdelavi. Potne koečke v vsaki velikosti. Športne pasove, nogometne žoge itd. priporočila po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

Pozor!

Preselitev mesarije

Sporočam svojim cenj. odjemalcem in cenj. publiki na desnem bregu Drave, da bom v soboto, dne 3. aprila preselil svojo mesarijo iz dosedanjega lokala v Jurčičevi ul. 8 v

Betnavsko ulico

(Vogalna Verstovškova hiša).

Prodajam kot doslej le:

prvovrstno volovsko meso 6.—, 8.— in 10.— Din
telečje meso 6.—, 8.— in 10.— Din
svinjsko meso 9.—, 10.— in 12.— Din
ter prekajeno meso in klobase, izključno kvaliteto blago.

Kvalitetno blago je najboljšje in najcenejše.

Da se o tem sami prepričate, Vas prosi

Franc Filipič, mesar

Maribor, Betnavska ulica (Verstovškova vogalna hiša)

No. 1807-37.

R A Z P I S

Občina Hrastnik-Dol, srez Laško, razpisuje prvo javno zmanjševalno ofertno licitacijo v skrajšanem roku za spodaj navedena dela in dobave pri zgradbi delavske stanovanjske hiše v Hrastniku.

1. Zidarska dela. 2. Mizerska dela. 3. Tesarska dela. 4. Električna instalacija. 5. Vodovodna instalacija. 6. Pleskarska dela. 7. Slikarska dela. 8. Ključavničarska dela. 9. Kleparska dela. 10. Steklarska dela.

Kompletni razpisni pripomočki se daje od 1. aprila 1937 dalje med uradnimi urami v občinski pisarni v Hrastniku.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do dne 15. aprila 1937 do 10. ure dopoldne v občinski pisarni v Hrastniku, kjer se takoj nato vrši javno komisijsko odpiranje vloženih ponudb.

Uprava občine si pridržuje pravico oddaje razpisanih del ne oziraje se na najnižjega ponudnika.

Uprava občine Hrastnik-Dol, dne 30. marca 1937.